

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

"Təsdiq edirəm"

Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

_____ dos. Zaur Məmmədov

"_____" _____ 2026-cı il

Fənn sillabusu

İxtisasın şifri və adı: 6001022-Təsviri incəsənət müəllimliyi

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Rəngkarlıq-2

Fənn proqramı: "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 14 sentyabr 2024-cü il tarixli iclasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (Protokol N07)

Kodu: İPF- B07.2

Tədris ili: I (2025-2026) Semestr: II

Tədris yükü: Cəmi: 180 saat, Auditoriya saati-60:(Mühazirə 15 saat, laboratoriya məşğələsi 45 saat).

Təhsil forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı: *müəllim Əlizadə Fatimə Azər qızı*

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri., Ə. Məmmədov k.19 LDU-nun 2 saylı tədris binası

E-mail ünvanı: fatializn@gmail.com

Məsləhət günləri və saati: 3 cü gün saat 13.00-14.00

III. Tövsiyə olunan dərsliklər, dərs vəsaitləri və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Rəsm tədrisi metodikası
2. Rasim Əfəndi Azərbaycan incəsənət Bakı 2007
3. A. Köçərli Böyükağa Mirzəzadə Moskva 1980
4. R. Əfəndi Azərbaycan bədii sənətkarlığı Bakı 1980
5. Ə.Verdiyev Dəzgah rəngkarlığı Bakı 1988
6. Rubens (rəssam) Bratslava 1981
7. Xanlarov K., Əliyev B., İsmayılov N. Rəngkarlıq. Bakı, 2003.
8. Şərifzadə S. Rəngkarlıq. Bakı, 2005.
9. Süslənmiş rənglərin poetikası: Səttar Bəhlulzadə-100/ Z. Əliyev

Əlavə ədəbiyyat:

10. James Gurney – Color and Light: A Guide for the Realist Painter 2015
11. Anastasia Kozlova – Ink and Watercolor: Learn to Create Quick Stylized Sketch Paintings in 30 Days 2025

IV. Prerekvizit fənlər: Rəngkarlıq-1.

V. Korekvizit fənlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Fənn çərçivəsində tələbələr akvarel, quaş, akril və yağlı boya texnikaları ilə tanış olur, müxtəlif janrlarda (naturmort, peyzaj, portret və s.) yaradıcılıq bacarıqlarını inkişaf etdirirlər. Dərslər klassik və müasir rəngkarlıq nümunələrinin təhlili əsasında qurulur. Fənnin tədrisində, tədris tapşırıqlarının rəngkarlıq dərslərində əhəmiyyəti, fırça vasitəsi ilə bir başa işləməyin əhəmiyyəti, boyakarlıq işlərində quaş rənginin tətbiq sahələri və s. məsələlər

haqqında nəzəri məlumatlar verilir, praktik dəslərdə isə rəssamlıq sənətinin praktik işləri ilə tanış edilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Yəni tələbələrin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X. Təqvim-mövzu planı: Cəmi 60 saat – (15 saat mühazirə, 45 saat praktik məşğələ)

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Müh.	Tarix

1.	<p>Mövzu: Rəngkarlıq haqqında məlumat. Naturmortu çəkmək üçün ənənəvi üsul</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Rəngkarlıq fənninin əsasları haqqında ümumi məlumat 2.Rəngkarlığın əsas növləri 3. Natürmortda boyakarlıq əsərlərinin işləmə prosesini <p>Mənbə[5,7,8]</p>	2	
2.	<p>Mövzu: Natürmort növləri. Rənglərin insan psixologiyasına təsir qüvvəsi</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Natürmort nədir 2. Natürmortun növləri 3. Rənglərin insan psixologiyasına təsiri 4. Natürmortda rəng harmoniyası və emosional-kompozisiya təsiri <p>Mənbə[2,5,7]</p>	2	
3.	<p>Mövzu: Natürmort qurulması qaydaları</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Natürmortun qurulması qayda və prinsipləri 2. Natürmortda işıqlandırma 3. Natürmortun işlənmə texnikası 4 Natürmortda kompozisiya bütövlüyü və estetik həll. <p>Mənbə[4,7,8]</p>	2	
4.	<p>Mövzu: Natürmort anlayışı və növlərə bölünməsi.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Natürmortun müxtəlif növləri 2.Natürmortda hər hansı bir obyektin təsviri 3.Natürmortda kompozisiya və plastik ifadə prinsipləri <p>Mənbə[3,5,6]</p>	2	
5.	<p>Mövzu: Natürmortun obyektləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Natürmortun obyektləri nədir 2. Natürmortda obrazların xüsusiyyətləri 3. Kompozisiyada natürmortun rolu 4.Natürmortun işlənməsində texniki və estetik yanaşmalar <p>Mənbə[5,7,9]</p>	2	
6.	<p>Mövzu: Naturmortda format anlayışı</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Natürmortda forma nədir 2. Rəng anlayışının natürmortda tətbiqi 3. Natürmortun yaranma tarixi 4. Natürmortda işıq və tonun ifadə vasitəsi kimi rolu <p>Mənbə[1,4,9]</p>	2	
7.	<p>Mövzu: Natürmortun ən çox yayılmış növləri</p>	2	

	Plan: 1. XVII əsrdə Peter Claes yaradıcılığı 2. XX əsrin əvvəllərində naturmort 3. Rus sənətçilərində natürmortun xüsusiyyətləri 4. Natürmort janrının texniki və estetik inkişafı Mənbə [8,10,11]		
8.	Mövzu: Müasir natürmort anlayışı. Plan: 1. Müasir natürmortun mahiyyəti və bədii xüsusiyyətləri 2. Postmodern düşüncənin natürmort janrına təsiri 3. Müasir dövr sənətçilərinin natürmort yaradıcılığında istiqamətlər 4. Müasir natürmortda konseptual yanaşma, media və eksperiment Mənbə [10,11]	1	
	Cəmi:	15s	

Praktik məşğələ

№	Məşğələnin məzmunu	Saat	Tarix
1	Meyvə və tərəvəzdən ibarət naturmort	2	
2	Naturmortun kağız üzərində yerləşdirilməsi	2	
3	Naturmortun kağız üzərində sxematik qurulması	2	
4	Naturmortun akvarellə işlənməsi	2	
5	Naturmortda işıq və kölgənin verilməsi	2	
6	Naturmortu işləyib sona çatdırmaq	2	
7	Ağ fonda ağ əşyalardan ibarət naturmort (gips ornament, kağız rulonu, ağ parça və s.)	2	
8	Naturmortun kağız üzərində qurulması	2	
9	Naturmortun akvarel və ya quşla işlənməsi	2	
10	Naturmortun rənglə formasının verilməsi	2	
11	Naturmortun işləyib sona çatdırılması	2	
12	Rəngli parça fonunda mis qablardan ibarət naturmort	2	
13	Naturmortun kağız üzərində qurulması	2	
14	Naturmortun kağız üzərində yerləşdirilməsi	2	
15	Naturmortda isti və soyuq rənglərdən istifadə qaydaları	2	
16	Naturmortda formanın verilməsi	2	
17	Naturmortda rənglərin materiallığının formasının göstərilməsi	2	
18	Naturmortda kolorid həlli	2	
19	Naturmortu işləyib sona çatdırmaq	2	
20	Quş müqəvvaları ilə naturmort	2	
21	Naturmortun kağız üzərində qurulması	2	
22	Naturmortun sulu boya ilə işlənməsi	2	
23	Naturmortu işləyib sona çatdırmaq	1	
	Cəmi:	45 s	

XI. Fənn üzrə tələblər: Rəsmlərdə tonallığa, işıq və kölgə effektinə nail olunması üsullarını, işığın əşyaya təsiri zamanı baş verən prosesləri, rəsmi işlənmə texnikasını, müxtəlif əşya və canlıların anatomik xüsusiyyətləri və onların rəsm edilməsi texnikasını və onların tətbiqini bilməlidir. Rəng nəzəriyyəsi, kompozisiya və texniki üsullar barədə əsas biliklərə yiyələnməli və naturadan sərbəst işləmə bacarığını göstərməlidir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- FTN 1.** Ayrı-ayrı əşyaların təklikdə etüd edilməsini öyrənirlər;
- FTN 2.** Mövzuya uyğun olaraq natürmortların rənglə işlənməsini öyrənirlər;
- FTN 3.** Kişi və qadın portretlərini rənglə işlənməsini öyrənirlər;
- FTN 4.** Kişi və qadın fiqurlarını müxtəlif vəziyyətlərdə rənglə işlənməsini öyrənirlər;
- FTN 5.** Təsvir etmə zamanı rəngvurma üsullarının metodikasına yiyələnirlər;
- FTN 6.** Rənglə işıq-kölgə münasibətini verməyi öyrənirlər;
- FTN 7.** Kaloriti müəyyənləşdirə bilirlər;
- FTN 8.** Rəng vasitəsilə xətti və fəza perspektivasını verməyi öyrənirlər;
- FTN 9.** Təsviri incəsənət fənnin əsasən naturadan rəsm məşğələsini tədrisi üçün əsas biliklər əldə edirlər

XIV.Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Rəngkarlıq fənninin əsasları haqqında ümumi məlumat
2. Rəngkarlığın əsas növləri
3. Natürmortda boyakarlıq əsərlərinin işləmə prosesi
4. Natürmort nədir
5. Natürmortun növləri
6. Rənglərin insan psixologiyasına təsiri
7. Natürmortda rəng harmoniyası və emosional-kompozisiya təsiri
8. Natürmortun qurulması qayda və prinsipləri
9. Natürmortda işıqlandırma
10. Natürmortun işlənmə texnikası
11. Natürmortda kompozisiya bütövlüyü və estetik həll.
12. Natürmortun müxtəlif növləri
13. Natürmortda hər hansı bir obyektin təsviri
14. Natürmortda kompozisiya və plastik ifadə prinsipləri
15. Natürmortun obyektləri nədir

II Kollokvium sualları

1. 16.Natürmortda obrazların xüsusiyyətləri
2. 17.Kompozisiyada natürmortun rolu
3. 18.Natürmortun işlənməsində texniki və estetik yanaşmalar
4. 19.Natürmortda forma nədir
5. 20.Rəng anlayışının natürmortda tətbiqi
6. 21.Natürmortun yaranma tarixi
7. 22.Natürmortda işıq və tonun ifadə vasitəsi kimi rolu

8. 23.XVII əsrdə Peter Claes yaradıcılığı
9. 24.Rus sənətçilərində natürmortun xüsusiyyətləri
10. 25.Natürmort janrının texniki və estetik inkişafı
11. 26.. XX əsrin əvvəllərində naturmort
12. 27.Müasir natürmortun mahiyyəti və bədii xüsusiyyətləri
13. 28.Postmodern düşüncənin natürmort janrına təsiri
14. 29.Müasir dövr sənətçilərinin natürmort yaradıcılığında istiqamətlər
15. 30.Müasir natürmortda konseptual yanaşma, media və eksperiment

XV. İmtahan sualları:

1. Rəngkarlıq fənninin əsasları haqqında ümumi məlumat
2. Rəngkarlığın əsas növləri
3. Natürmortda boyakarlıq əsərlərinin işləmə prosesi
4. Natürmort nədir
5. Natürmortun növləri
6. Rənglərin insan psixologiyasına təsiri
7. Natürmortda rəng harmoniyası və emosional-kompozisiya təsiri
8. Natürmortun qurulması qayda və prinsipləri
9. Natürmortda işıqlandırma
10. Natürmortun işlənmə texnikası
11. Natürmortda kompozisiya bütövlüyü və estetik həll.
12. Natürmortun muxtəlif növləri
13. Natürmortda hər hansı bir obyektin təsviri
14. Natürmortda kompozisiya və plastik ifadə prinsipləri
15. Natürmortun obyektləri nədir
16. Natürmortda obrazların xüsusiyyətləri
17. Kompozisiyada natürmortun rolu
18. Natürmortun işlənməsində texniki və estetik yanaşmalar
19. Natürmortda forma nədir
20. Rəng anlayışının natürmortda tətbiqi
21. Natürmortun yaranma tarixi
22. Natürmortda işıq və tonun ifadə vasitəsi kimi rolu
23. XVII əsrdə Peter Claes yaradıcılığı
24. Rus sənətçilərində natürmortun xüsusiyyətləri
25. Natürmort janrının texniki və estetik inkişafı
26. . XX əsrin əvvəllərində naturmort
27. Müasir natürmortun mahiyyəti və bədii xüsusiyyətləri
28. Postmodern düşüncənin natürmort janrına təsiri
29. Müasir dövr sənətçilərinin natürmort yaradıcılığında istiqamətlər
30. Müasir natürmortda konseptual yanaşma, media və eksperiment

“Rəngkarlıq- 2” fənninin sillabusu 6001022 - “Təsviri İncəsənət müəllimliyi” ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 13 fevral 2026-cı il tarixli iclasında (protokol №06) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

m. F.A.Əlizadə

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev